

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Főkkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Beria dohány-
törvényében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvtérkedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K.

Tanítónak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 12 kor. félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.

Megjelenik hetenként.

Kérelem az előfizetőkhez. Mély tisztelettel kérjük ama előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy a lapdíjat a külön borítékban küldött utalvánnyal mielőbb juttassák hozzánk.

Pénzek és levelek **csakis budapesti címünkre** (Teréz-körút 2.) küldendők.

Az apatini választás.

Az apatini választókerület vezetőférfiai hétfőn összejöttek és döntöttek a jelöltség kérdésében. Egyhangulag dr. Deák Béla vármegyei főügyész személyében állapodtak meg. Elhatározásukról nyomban értesítették a főispánt és a munkapárt központi vezetőségét. Ezek természetesen tudomásul vették a döntést, mert a választók akaratának respektálása mellett a jelölt személyét is olyannak tartják, aki mindenképpen hivatott arra, hogy ifj. Vojnits István örökét méltóan töltsse be.

Dr. Deák Béla vármegyei főügyészének 6 esztendeje alatt bebizonyította, hogy nagy jogi tudást, közigazgatási gyakorlatot és széleskörű közéleti tapasztalatokat igénylő nagyfontosságú feladatok teljesítésére képes. Mint főügyész a vármegye közérdekeibe belenyúló sok olyan kényes természetű jogi kérdést oldott meg, melyek bizonytalanságokkal fontos ügyek elintézését hátráltatták. Mint az alispáni hivatalnak másfél éven át való vezetője szintén a legtekélyesebben biztosította a közigazgatási gépezet működését. A háboru kitörése óta hosszú ideig egyedül vezette a vármegyei ügyészség sokirányú, szétágazó teendőit. Éjjel-nappal dolgozott, hogy a hivatala munkakörebe eső folyton halmozódó ügyeket a háboru hatása alatt gyorsan vártakozó igények számára biztosítsa.

Mint politikus, következetes, elvhű, aki a leg súlyosabb viszonyok között is kitartott pártja és politikai vezeterei mellett.

Az apatiniaknak soh'se lesz okuk megbánni, hogy dr. Deák Bélának juttatják a mandátumot.

Báró Hazay Samu üdvözlése. Báró Hazay Samu, a népszerű honvédelmi minisztert legutóbbi királyi kiüntetése alkalmából Ujvidék városa nevében Matkovits Béla főispán táviratban üdvözölte. A miniszter a figyelmet meleg hangu táviratban köszönte meg. Báró Hazay — mint halljuk — a megye több részéből is főkeresték üdvözlöttekkel.

A főispán Budapesten. Dr. Purgly Sándor főispán több napig Budapesten volt, a hol vármegyei, továbbá Zombor, Szabadka és Baja város fontosabb ügyeiben járt el az egyes miniszteriumban. Egyes aktuális kérdésekben a főispán a miniszterelnökkel, báró Vojnits István és Jeszenszky Sándor államtitkárral is tanácskozott. A főispánt Budapesten tartózkodása alatt sokan keresték föl és melegen üdvözölték királyi kiüntetése alkalmából. Az Angol királynő szállodában levő Uri Clubban, ahol a főispán meg szokott fordulni, tömegesen vették körül az egyet előkelő látogatói s tüntetően fejezték előtte szerencsekívánataikat.

A 23-asok hadialbumához.

Írta: Erhardt Károly alezredes, zombori állomásparancsnok.

A világháboru véres napjaiból, melyeket — mint Eutópa gigászi harcát — csak a történetem lesz hivatva késő unokáink előtt méltóan lefesteni, — a mi nagy és szép hazánk lakosságának minden rétege derekasan kivette a maga részét. Hiszen mindenkinek van valakije: apja, fia, férje, barátja vagy ismerőse, aki katona. Mindenkinek van valakije, ha nem is a harctéren az ellenség előtt, de valahol a hadseregkiegészítés, a háborui előkészítő munkálatok vagy dicső hadseregünk fenntartása körül tevékeny munkálkodók között bizonyosan...

És éppen ezért kell ennek a műnek, amely a jótékonyaság jegyében született és kiváltképpen Bácska fiainak hőstetteit örökíti meg a nagyműtű vármegye minden lakója előtt feltétlenül a legjobb fogadtatásban részesülnie és nagy elterjedést elérnie.

Nem mindenkinek adta osztályrésztül jószerecséje, hogy fegyverrel a kezében a harctéren, a becsület mezején harcolhasson. Hányan kellett hősi csatát nyert sebesülése, vagy a szolgálatteljesítés közben szerzett betegsége folytán egyelőre, — sőt örökre is soknak, — ott hagyni a csaták mezejét. És a katonasortól sujtottak valamennyien — sokan még meg sem gyógyulva — komoly feladatuknak ismerték, hogy a monarchiának az ellenség vasölésével való megszabadításán tovább is munkálkodjanak. E kötelességüknek akként feleltek meg, hogy a zászlaink alá részben önként seregűl, részint behívott védkötelességből katonákat nevelni jelentkeztek. Erről a csendes, önzellen munkáról szólnak elismeréssel e sorok, arról a munkáról, mely hazánk belsőjében az ezred pótzászlóájánál, a mindig harcra kész harcosok kimeríthetetlen forrásánál, annyi önzetlenséggel folyik.

Büszkén és nagy megindultsággal emlékezem vissza arra a sok menetzászlóaljra, melyek a háboru kezdete óta katonás halálraszánással, dalolva vonultak Zomborból a kötelességteljesítésre, tán a halálba, hogy kipótolják azokat a hiányokat, melyek a nagy és véres küzdelmek alatt a dicsőséges és győzelemhez szokott 23-asok soraiban keletkeztek. És a bácskai fiuk — ifjak és öregek vidám kedvel hagyták el mindenkor az édes otthon s a győzelem biztos tudatával igaz ügyünkben bizva mentek a katona bizonytalan sorsa elé.

Buzgó igyekezetet láttam a derék fiuknál mindenkor, kezdve attól az időtől, mikor a nehéz kiképzés alatt öntudatos kötelességteljesítéssel akart a polgár katonává lenni. Láttam, mikor virággal ékesítve, nemzeti színek és jelvények alatt a mindenkor ünnepélyes esküdtétel után, mint kész és mindenre kész harcosok, mentek dalolva a lakosság ünneplő rivalgása közepett, elhagyták szülőföldjüket, hogy a becsület mezején szembe szálljanak az ellenséggel és összemérik vele erejüket. És sokszor láttam az egészséges népléleknek ezt a meg-megismétlődő és mindenkor elragadó megnyilatkozását és büszke vagyok arra, hogy kötelességteljesítés fakad a bácskai drága földben és büszke lehet a mi édes hazánk az ő bácskai fiaira!

Hálát érzek mindazon derék tisztűnk és altisztűnk iránt, kik ennek az eredménynek elére-

sében oly önzetlenül segédkeztek, és önfeláldozással képezték ki a csaknem havonta elvonult menetzászlóaljak sok — sok ezer katonáját s ezzel maguk is kiváló példáját adták a kötelességteljesítésnek... És itt, messze a harctérről, végzett nagyon fontos katonai munkát teljesítőkre is érvényben áll mint mindenütt hol katonáink öröködnék, a kötelességteljesítés arany szabálya:

» Hiven és a kötelesség szent érzetével, mindent a királyért és hazáért!«

A főispán üdvözlése.

A vármegye lakosságának dr. Purgly Sándor főispán iránt érzett szeretetét és mélyesges tiszteletét misem bizonyítja jobban, mint azok a megkapó, szép jelenségek, melyek a főispán királyi kiüntetése alkalmából iránta lépten-nyomon lelkesülten megnyilatkoznak. Hatóságok, testületek, társadalmi körök és egyesek tömegesen keresik föl, hogy előszóval és írásban fejezzék ki szerencsekívánataikat a jól megérdemelt kiüntetés alkalmából. Az ország minden részéből garmadaszámra jöttek az üdvözlőtáviratok. Ilyeneket küldtek:

Báró Vojnits István v. b. t. t. orsz. képviselő, munkapárti elnök, Báró Hazai Sámuel honv. miniszter, Sándor János belügyminiszter Balog, Jenő igazságügyi miniszter, Várady L. Árpád érsek Kalocsa, gróf Chotek Rezső főrend Uj-futak, Sevits Mitrofan püspök Ujvidék, nagybányai Horthy Istvánné Katymár, Tesleszky János pénzügyminiszter, dr. Horváth Győző püspök Kalocsa, Jeszenszky Sándor államtitkár v. b. t. t., báró Vojnits Sándorné, Bitykeyné Vojnits Hermin Budapest, Drasche-Lázár Alfréd min. tanácsos, Némethy Károly államtitkár v. b. t. t., Halász Károly tábornok Baja, Tolnai Kornél államtitkár máv. elnökgazgató, Madarassy Gábor államtitkár, Dungserszky Lázár Szenttamás, Dániel Gábor v. b. t. t. orsz. képviselő, Tallián Béla v. b. t. t. orsz. képviselő, Szutrély Lipót orsz. képviselő, Zákó Milán orsz. képviselő, Miskolczy Imre orsz. képviselő, Szlezák Lajos orsz. képviselő, Hegedűs Lóránt orsz. képviselő, dr. Falcione Árpád orsz. képviselő, dr. Dungserszky Gedeon orsz. képviselő, Dungserszky Bogdán orsz. képviselő, Evetovits János orsz. képviselő, prépost, Otlík Iván v. b. t. t. államtitkár, báró Perényi Zsigmond államtitkár, Illosvay Lajos államtitkár, Szatovszky Gyula v. b. t. t. főispán Trencsén, Szemző István ny. főispán Kerény, Matkovits Béla főispán Ujvidék, Szász Károly v. b. t. t., dr. Steuer György min. titkár osztályvezető Bpest, Kintzig János főispán Arad, Pinkovits József nagybirtokos Szabadka, Dellimanits Lajos főispán Nagybecskerek, Purgly Pál és családja Siófok, Glószné Vojnits Hermin Budapest, gróf Kleberszberg Kimo államtitkár, Karácson Lajos államtitkár, Horváth Elek min. oszt. tanácsos, Purgly Ödön honvédfőhadnagy Magyarokanizsa, dr. Vojnovits Vladán ügyvéd és vezérigazgató Óbecse, Vermes Béla földbirtokos Szabadka, özv. Hipp. Dezsőné Palánka, dr. Latinovits Endre min. titkár Budapest, báró Herzog Mór Bpest, Vidiczky György apát Felsőkabol, Magyar Jenő nagybirtokos Szabadka, Ladik Gusztáv min. tanácsos Budapest, Bolla Gusztáv ezredes tábori posta 12, dr. Rosenberg Samu földbirtokos, Kovács Andor Baja, Jakab Dr. József építész Bpest, Németh József földműves iskolai igazgató Ada, dr. Halász Marcell min. fogalmazó Bpest, Hiel József közs. jegyző Regöce, dr. Dömötör Miksa városi főorvos Magyarokanizsa, Schmerer Ferenc plébános Vaskút, báró Madarassy Beck Gyula országgyűlési képviselő Budapest, özv. Braun Dávidné Siómaros, Kugler Béla jegyző Kula, dr. Pastrovits Iván főhadnagy Mitrovica, dr. Klémánc György tisztű főügyész Baja, Kund Vilmos ev. tábori lelkesz Tábori posta 225, Nikolics Izidor ny. főszoigabíró Edlach, P. Kochán Bertalan házfőnök Mohács, dr. Koszits

Akos főügyész Pécs, Adámossy Béla csendőrnagy Zilah, Koch Márton bácsalmás, dr. Kelemen József ügyvéd Baja, dr. Török Béla orvos Szabadka, dr. Koncz Mihály tsvzéki bíró Szabadka, Koller Sándor Veszprém, dr. Koszits Ákosné Pécs, dr. Monaszterly Sándor min. fogalmazó Bpest, dr. Hódi Mózes közjegyző Szabadka, Manójtovits Czvetkó Szabadka, Nachodszky Emánuel alezredes Wien, dr. Völgyi János főhadnagy Bpest, dr. Manójtovits János ügyvéd Szabadka, Skála Ferenc főállatorvos Zombor, Mentényi Sándor tb. főszolgabíró Baja, Pető Lajos szerkesztő Bpest, Horváth Elemér min. tanácsos a Tőzsde elnöke Bpest, Regényi Lajos földbirtokos Szabadka, Szabó János orsz. képviselő, Jalsoviczky Tibor, Zimmer Ferenc halászmester, Walder Gyula, a Pesti Hazai Első Tpt. vezérigazgatója, Vidats Dezső, a Pesti Hazai Első Tpt. budai fiókjának főnöke Bpest, Lemberger Rezső, Schön Géza Baja, Körmöczy Ernő apátplébános Zombor, dr. Nemes József ügyvéd, Rimler Béla főjegyző Baja, dr. Fehér Lőrinc nyug. polgármester Zombor, Tury Mátás kir. tan., Müller József földbirtokos Baja, Till Imre tsvzéki igazgató Katymár, dr. Bruck Samu ügyvéd Baja, dr. Gräff Nikáz nyug. tanfelügyelő Zombor, enyingi Wertheim Pál nagybirtokos Székesfehérvár, Overbász község, Bársbodrog vármegye jegyzőegyesülete, enyingi Wertheim Armin nagybirtokos Székesfehérvár, Grigorijevily Milutni g. kel. plébános Baja, Markovich Béla bácsborsód, Vojnich József nagybirtokos Topolya, dr. Klein Rezső Baja, Kiss Lajos nagybirtokos Topolya, dr. Memheim Armin ügyvéd Szabadka, Egger József jegyző Kunbaja, Schindler Árpád min. tanácsos Bpest, Tripolszky Gyula főszolgabíró Zsabyia, Mészöly Gyula Balatonfüred, Werner Adolf igazgató Baja, Jakobsics Imre tsvzéki igazgató Szabadka, Vermes Gyula földbirtokos Szabadka, Vojnits Dániel apátplébános Baja, Ujverbász község, Cservenka község, Romátka Jenő járásbíró Baja, dr. Bécsey Ede nagybirtokos Szárca, Kaller Dezső városi tanácsnok Baja, Balku Gyula gazd. felügyelő Zombor, Pamlényi Gábor határrendőr tanácsos Ujvidék, Weisz Nándor tanácsnok, Becü Vilmos Baja, Polgári Kaszinó Katymár, Bajai munkapárt, Vajda József zászlós Somorja, Berger Antal tábori lelkész Wien, Kunbaja község, Reich Gyula Baja, Diamont Lajos kereskedő Baja, Gál Ferenc és neje Szeged, Glósz Ferenc Budapest, Gerő Antal és neje Győr, Nádasdy János és neje Budapest, Wertheim Imre nagybirtokos Enying, Bay Sándor huszárfőhadnagy Ujvidék, Bibó Dezső nagybirtokos Enying, Bajai állami tanítóképző tanári kara, dr. Marray László gyógyszerész Baja, Vojnits Simon földbirtokos és neje Topolya, Milkó Mátás nagybirtokos Baja, Lebach Gyula nagybirtokos Topolya, Nádassy József szinigazgató Marosvásárhely, dr. Ludacs Vitimir ügyvéd Zenta, dr. Mathievics István ügyvéd Szabadka, Bibó Kálmán nagybirtokos Enying, dr. Bodroghy Gyula közjegyző Baja, Nádosy Gergely min. osztálytanácsos Bpest, dr. Bruck Jenő ügyvéd Sabác, Déldunvidéki helyi érdekű vasutak igazgatósága, Zombor—Óbecsei helyi érdekű vasut igazgatósága, Orgoványi Gyula segédjegyző Csonoplya, Freund József nagybirtokos Óbecse, Mihályi János nyug. árvászkornok Palánka, Nagy József jegyző Borota, Boberty Milán esperes Kula, Dungserszky György nagybirtokos Kölpény, Bajai Takarékpénztár, Klein Vilmos Militics, Földes Imre határrendőr fogalmazó Kragujevac, dr. Pertschy Ferenc nyug. főörzsorvos Szentfűlöp, Veress Árpád főgimn. igazgató Zenta, Barkás Márné, igazgatónő Szabadka, Fodor Ernő járásbíró Baja, iklódi Szabó Andor Bpest, Szenes Arnold bankigazgató Szabadka, Tolnay Kornél máv. elnök igazgató Bpest, Bosnyák Zoltán min. tanácsos Bpest, dr. Csillag Károly ügyvéd Ujvidék, dr. Valkányi Rezső Szabadka, Kovács Antal Bpest, öz. Keressey Zoltánné Bpest, öz. Hidegh Árpádné négyeleti elnök Szabadka, Luger Kamilló máv. felügyelő Bpest, dr. Vajda Gyula felsőtan. iskolai igazgató Szabadka, Kristó Nagy Bálint Szabadka, báró Kazy József v. b. t. t. államiitkár Bpest, dr. Wilhelm Adolf igazgató-főorvos Szabadka, dr. Biró Béla Budapest, Wemer és Grünbaum Jakab Budapest, Patkovics Ede Budapest, Rotschildné Klauer Teréz Baja, Gyelmis Gerő földbirtokos Szabadka, Pollák Illés Baja, Bardóky József földmívelési államtikár Budapest, Vojnich Simon földbirtokos Szabadka, Jerelflussy Zoltán min. tanácsos, cs. és k. kamarás, Budapest, Jemsey József Budapest, Varga Gusztáv Szabadka, Obhát Károly szerkesztő Zombor, Vezér Károly kir. tanácsos, nyug. honvédszázados Szabadka, dr. Révfy Jenő Szabadka, dr. Dembitz Lajos h. polgármester Szabadka, Ilosvay Bálint min. tanácsos, Bpest, Szunyogh István min. fogalmazó Bpest, Braun Henrik lapszerkesztő Szabadka, Polgár István táblabíró Szabadka, Lichneckert

Károly Szabadka, Zombory Jenő kir. ügyész Szabadka, dr. Riró Károly polgármester és családja Szabadka, Mukits Aladár városi állatorvos Szabadka, Oláh Ferenc táblabíró Szabadka, Szabadkai tisztviselők otthona, Koller Oszkár főszolgabíró Bácsalmás, Wágner G. Adolf főesperes Ujverbász, Kunetz Ignác keresk. tanácsos Szabadka, Rauer Ödön máv. üzletvezető Szabadka, Erdélyi Gyula és neje Baja, dr. Patay Sándor ügyvéd Zombor, Schadt János malomtulajdonos Katymár, dr. Halmi István főorvos, Szabadka, Vermes Károly nagybirtokos Szabadka, Vojnits Máté főszolgabíró és neje Baja, Fehér Jenő főmérnök Baja, Wedinger Dezső nagybirtokos Baja, Faragó János tanfelügyelő Zombor, Ujvidéki szolgabíró, Oberländer Fülöp nagybirtokos Ujverbász, dr. Révay Tibor kanonok Kalocsa, Dekker Gyula törvényszéki elnök Szabadka, Kuluncsics Viktor főszolgabíró Ujvidék, Szabadka város tanácsa és közönsége, Pásztyly István min. tanácsos Bpest, Vojnits Gyula tsvzéki igazgató, apátplébános, Vály Gyula főmérnök, Flatt Viktor ny. főispán, közjegyző Szabadka, dr. Róna Dezső igazg. főorvos, dr. Oláh Béla ezredorvos, dr. Bruck Aurél ügyvéd Baja, Ujváry Imre postafőnök Szabadka, dr. Kovácsics Dezső, min. fogalmazó Bpest, Weber Frigyes irodatiszt Szabadka, Weinmáhr Mihály jószágfelügyelő Kiszállás, dr. Barta Adolf városi főorvos, Szabadka, dr. Fischhoff Zsigmond ügyvéd Baja, Krausz Lajos Szabadka, Szász István főügyész Szeged, dr. Széchenyi Tamás nyug. főszolgabíró Zombor, Utornik István Zombor, Dömötör Pál nyug. táblabíró Zombor, dr. Balaton Gyula főszolgabíró Óbecse, dr. Pető János járásbíró Palánka, Vidákovich Balázs közs. jz. Madaras, Bajmok község előjárósága, Zsupánszky Lyubomir földbirtokos Ujszivác, Jánoshalma község, Katymár község közönsége, Baja város tisztikara és közönsége, Kokas József tb. szolgabíró, Zsabyia, Obiath Náthán Szabadka, Ertl János orsz. képviselő Hódság, Kis Károly nagybirtokos Szabadka, dr. Gerster Károly tb. szolgabíró Óbecse, Kleisner Gárol jószágkormányzó Ótutak, Szemző János főszolgabíró Titel, Evetovits János orsz. képviselő Bács, Lányi Mór Szabadka, Meskó László ny. városi tanácsnok Baja, Bernhardt Ernő tsvzéki igazgató Baja, Bodocza János udv. tanácsos, ügyvéd Bpest, Gombos József máv. főellenőr Baja, Brenner József Szabadka, Gärtner Sándor plébános Katymár, dr. Halász Sándor min. tanácsos, Bezeredy András min. fogalmazó Bpest, Tóth Kálmán nagybirtokos Bpest, Kuhl József főkapitány ügyvéd Kalocsa, Pusztai Béla lapszerkesztő Szabadka, dr. Pekáry Ferenc min. tanácsos, dr. Fanits Imre kir. közjz. Budapest, Milkó Izidor Szabadka, Kolosváry Dezső min. fogalmazó, Koós Jenő min. tanácsos, Tatits Árkád min. titkár Bpest, dr. Lipozencsics László ügyvéd Szabadka, dr. Harmos Alfréd, Vadas Zoltán min. fogalmazó Bpest, Frankl István főmérnök, Reiger Dezső isk. igazgató Szabadka, Vermes Vince jegyző Temerin, Furó Géza földbirtokos Bácsalmás, Sshick Ede jegyző Torza, dr. Balogh Ernő ügyvéd Zombor, dr. Bán Lajos ügyvéd Szabadka, Széchenyi József nyug. tsvzéki elnök Zombor, Freud László Baja, Veszelinovits Milán jegyző Alsóokabol, Wálient Nándor szolgabíró Apatin, dr. Schneider Károly ügyvéd Kula, Palánkai szolgabíró, dr. Schöber Béla, a Pénzüntézetek Központ vezérigazgatója, dr. Galambos Pál ügyvéd Óbecse, Zsigmond János főszolgabíró Palánka, Taussig Izóné Szabadka, Nagy Pál Sándor közs. bíró Jánoshalma, Politzer Leó lapszerkesztő Zenta, dr. Hegedűs Aladár kir. tanácsos, nyug. polgármester Baja, Novoszel János igazgató Zenta, Nagy Mihály plébános Csurog, dr. Walheim Jenő Szabadka, Emanuel Győző táblabíró és neje Palics, Profuma Béla polgármester Ujvidék, Vojnich Béla nagybirtokos Topolya, Geyer Péter nagybirtokos Cservenka, Fridiczky Barna nagybirtokos Pöstyén, dr. Szekács Béla egyetemi tanár, Jalsoviczky Sándor min. tanácsos Bpest, Szondy Mátás Zombor, Kiszállás község előjárósága, Jolankay Vilmos főmérnök Zombor, Novák Ferenc plébános Madaras, Magyary Lajos min. fogalmazó Bpest, Tiry Béla ezredes Szabadka, Rónay László min. titkár Bpest, Óbecse község, Bácsalmás község, Veprőd község, Borota község, Makay Gábor esperesplébános Kunbaja, Ungár Béla nagybirtokos Szabadka, Rotschild Zsigmond Baja, Mauzer Mihály, dr. Miskolczy Ágoston kir. alügyész Szabadka, Körmendyelmér mérnök Zombor, Essert János plébános Csátalja, Szalay Lajos nyug. polgármester Ujvidék, Wilhelm Samu könyvkereskedő Szabadka, dr. Major Károly táblabíró Baja, Aczél Gyula h. plébános Zsabyia, Szereiner Alfonz gázgyári igazgató Szabadka, Kulhanek Ferenc igazságtvm. tisztviselő Bpest, Sztreliczky Antal, Iványi István ny. főgimn. tanár, ifj. Vojnits István nagybirtokos Szabadka, Krausz Jakab Baja, dr. Vécsei Samu ügyvéd Szabadka, öz. Györgyházy Györgyné Győr, Dessewffy Arisztid elnöki tanácsos Bpest, Hesser Gyula ügyvéd, Fischer

Béla Baja, dr. Polgár Viktor főügyész helyettes, Thaly Zsigmond min. titkár, Brachfeld Sándor keresk. tanácsos, Nádasdy Imre, Orczy Dezső képviselőházi titkár Bpest, dr. Dukovits István Szabadka, Kázár Lajos min. tanácsos Boest, Lahner Antal tsvzéki bíró Szabadka, dr. Masa János táblabíró Szeged, dr. Dembitz Sándor járásorvos Palánk, Lichtnekert József jegyző Bajmok, Goldschmidt Zsigmond Baja, Bichler Vilmos tsvzéki igazgató Órszállás, Weisz Aladár táblabíró Szabadka, Szalay József rendőrfőkapitány Szabadka, Bárczy István polgármester, Joanovich Pál min. tanácsos Bpest, dr. Wagner Vilmos Eszék, dr. Valentin Emil ügyvéd Baja, Kovácsics Császár tsvzéki bíró Zombor, dr. Hetényi Pál járásbíró Bácsalmás, Madaras község, Paripás község, Ada község, Dunagálos község, Rockenstein Nándor plébános Gádor, Falcione Lajos nagybirtokos Zombor, Temerin községi előjárósága, Megyessy Ferenc főgimn. igazgató Ujvidék, Hartmann József nagykereskedő Szabadka, Kosztolányi Árpád főgimn. igazgató Szabadka, Vámosi Manó nagybirtokos Bfesszentiván, Löwinger Jenő tsvzéki főkönyvelő, Löwy Manó nagykereskedő Baja, Ertl István nagybirtokos Bács, dr. Novák Szabadka, Benedikt Vilmos főörzsorvos Zombor, Brust János főhadnagy Ujvidék, Falk Ernő min. osztálytanácsos Bpest, Vasék Imre állatorvos Zombor, dr. Pápa Arnold községi orvos Bácsalmás, Magyar Imre főhadnagy Tátralomniz, Arnold Sándor táblabíró Pécs, dr. Fischer Jákó ügyvéd Szabadka, Szommer József jegyző Bácsalmás, Wertheim Samu nagybirtokos Enying, Mészáros Béla plébános Tompa, Csalyuska Lajos máv. hivatalnok Zombor, Ohrmann Kálmán Szabadka, dr. Tessényi Pál községi orvos Torza, dr. Breslánszky Miklós szolgabíró Palánka, Agality Bolzár plébános Nemesmilitics, Császár Péter nyug. főszolgabíró, Topolya, dr. Schwarz Áron orvos Palánka, Zsulevits Ernő igazgató Zombor, Fejes Endre állomásfőnök Szabadka, Weisz Elek és neje Veszprém, Trafikant Károly Baja, öz. Bezeredy Victor né Bpest, Freund József nagybirtokos Sárvasztmiklós, dr. Halmi Miklós bankigazgató Szabadka, Wámoscher Balatonfüred, Ullrich Gyula közig. gyakornok Bácsalmás, öz. Kleiner Abrisné Zombor, Piukovich Elemér polgári biztos Sabác, Lehel Pál üzérőfőhadnagy Tábori posta 320, Bezeredy Andor huszárszázados Tábori posta 231, Jungert főhadnagy Belgrád, Marsovszkiné Mile Erzi Bpest, Cservenkaikörmagyar vezetősége, dr. Lemberger Armin ügyvéd Baja.

A negyedik hadikölcsön.

Eddigi tudósításaink kiegészítéséül még a következő jelentéseket kaptuk a negyedik hadikölcsönre való jegyzésekről:

Hódság. A 4 ik hadikölcsönre a hódsági írásban 4.088,400 koronát jegyeztek. A jegyzésben az összes társadalmi rétegek, de leginkább a gazdák vettek részt. Szemző Károly főszolgabíró a járáshoz tartozó községek jegyzőivel a viszonyoknak megfelelő bevált módszerrel igyekezett hangulatot kelteni a fontos nemzeti ügynek. Intézkedéseinek — mint a fenti összeg mutatja — meg is volt az eredménye.

Óbecse. Mult heti tudósításom kiegészítéséül közlöm még, hogy az óbecsei írásban levő pénzüntézetek összesen 938,600 koronát jegyeztek. Ebből esik Óbecsére 454,250 kor., Péterrévére 200 000 k., Szentiamásra 294,350 k., Bácsföldvára 40,000 k.

Bácsalmás. A bácsalmási írásban a 4-ik hadikölcsönre összesen 3.658,750 koronát jegyeztek. Az összeg ekként oszlik meg:

Bácsalmás	896,350 K
Bajmok	160,400 »
Borota	24,000 »
Jánoshalma	878,300 »
Katymár	325,400 »
Kiszállás	242,750 »
Kunbaja	67,700 »
Madaras	22,000 »
Mátételke	semmit
Mélykut	544,000 »
Rém	21,000 »
Tataháza	102,850 »

Kedvező közgazdasági tünet, hogy ebből a tekintélyesnek mondható összegből a pénzüntézetek csak 515,000 koronát jegyeztek. A többi jegyzés magánosoké, akik részben betéteiket, részben pedig otthon tartott pénzüket használták föl. Ha tekintetbe vesszük, hogy aratás előtt, amikor a gazdáknak rendszerint kevesebb a pénzüik, közel 300.000 koronával jegyeztek többet, mint a fényesen sikerült 3-ik hadikölcsönnél, akkor az elismerés legmelegebb hangján kell megemlékeznünk arról a lelkes és gyakorlati érzéssel irányított intézkedésekről, melyeket a kölcson sikere érdekében Koller Oszkár főszolgabíró részéről tapasztaltunk. Nélküle ilyen eredményt aligha lehetett volna elérni. De dicséret illeti a községi jegyzői kart, akik szintén erősen buzgálkodtak.

Az ujvidéki főispán ünneplése.

Ujvidék, 1916. jun. 15. (Saját tudósítónktól.) Az ország egyik legnépszerűbb főispánját máiházi Matkovits Bélát, törvényhatósága, Ujvidék szabad királyi város közönsége, a Lipóti-rend lovagkeresztjével történt legfelsőbb kitüntetés alkalmából az általános polgári szeretet végtelen melegségével és a nagybecsülés sponát, szellemis megnyilatkozásai között ünnepelte pünkösdi vasárnapján fél 12 órakor törvényhatósági rendkívüli diszközgyűlés keretében.

E diszközgyűlésen, melyet Profuma Béla polgármester a törvényhatósági bizottság összes be nem vonult tagjai által, élükön dr. Szlezdk Lajos országgyűlési képviselővel, aláírt javaslat folytán hívott egybe, jelen voltak a törvényhatósági bizottság összes tagjai kivül a város valamennyi katonai, egyházi, állami és egyéb hatóságainak, tanintézetinek, összes társulatainak, testületeinek és egyesületeinek képviselői, akik mint a közgyűlés vendégei jelenlétükkel nemcsak a közgyűlés fényét emelték, hanem kifejezésre juttatták az általános ünneplésbe való beleolvadásukat által a közbecsülésnek és szeretetnek azt a minden hivatali és társadalmi szervezet átható egységét, a mely Matkovits Béla főispánnal szemben megnyilvánul.

A vendékküldöttségek sorából kiemeljük Grzywinski Szaniszló altábornagy várparancsnokot, Vidiczki György arhimandritát, mint a bácsi gör. kel. szerb püspök helynökét, Kler kapitányt, mint a német hadikikötőparancsnokság vezetőjét, dr. Kállai Béla és Rehák Ferenc ítélőtáblai bírákat.

Profuma Béla polgármester lelkes szavakkal megnyitván a diszközgyűlést, 15 tagu küldöttséget menesztett az ünnepeit főispán meghívására.

A főispán megjelenvén a közgyűlés termében, ahol őt a jelen voltak frenetikus tapsal és éljennel fogadták, dr. Szlezdk Lajos országgyűlési képviselő emelkedett szólásra és a főispán nagy érdemeit érintő talpraesett fejtegetések során fejezte ki a törvényhatósági bizottságnak iránta érzett ragaszkodását és szeretetét.

Dr. Marcenkovich Imre főjegyző határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a város hálfát nyilvánítja a főispánnak a város minden ügye, de különösen az új dunai hid létesítése körül szerzett érdemeiért. Ennek jelöl elhatározza, hogy a hidhoz vezető utcát az ő nevével jelöli meg. A határozati javaslatot egyhangulag fogadták el.

Matkovits Béla főispán a szeretet kitörő megnyilvánulását igen szép és zajos tetszéssel fogadott beszédben köszönte meg. Többi között ezeket mondta:

Monumentum aere perennius, miként a klaszikus költő mondja, ércnél maradandóbb és kedvesebb nekem az örök rokonszenvének mai megnyilatkozása, a melyért fogadják soha nem múló őszinte igaz hálalmat. Nemcsak örök emlék marad ez szívemben, hanem egyszersmind újabb erőt és buzdítást nyújt nekem a további működésemhez, netáni újabb nehéz küzdelmek közepele.

Köszönetemet kell nyilvánítanom elsősorban a város első tisztviselőjének, a polgármester urnak, nemkülönben e város polgársága közbizalmi letéteményesének, az országgyűlési képviselő ur öngaságaiának, nemcsak mai szives szereplésükért a királyi kegy ez ünneplése alkalmából, hanem a multbani állandó halhatóság, értékes, minden téren való jóindulatú támogatásukért, melyet úgy az ő, valamint a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja részéről működésem számára a jövőben is legyen szabad kérnem.

De hálás köszönetemet nyilvánítom a vendég hölgyeknek, az egyházi, katonai és civil előkelőségeknek, főként pedig a nagy német hadsereg rokonszenves képviselőinek, kik megjelenésükkel az ünnepély fényét emelni szivesek voltak.

Hogy azon ut, amelynek helyességét a törvényhatósági bizottság is szives volt megpecsételni mai ténykedése által, az igaz boldogulás felé halad-e és vezeti-e a városunkat, a legközelebbi jövő meg fogja mutatni.

Hiszem és remélem, hogy úgy lesz, hogy szeretett hűséges szövetségeseink támogatásával kivivandó nagy győzelmeink után fel fog kelni a dicsőség napja édes, drága magyar hazánk fölött és fogja fényével aranyozni a népei boldogságának örövendő jóságos királyt és a hatalmas, nagy Magyarország kiépítésén munkálkodó királyhűséges népeket egyaránt.

Éljen az apostoli Király! Éljen a magyar haza!

Ezzel vége is szakadt a diszközgyűlésnek. A közönség távozáskor is zajosan tüntetett a főispán mellett.

A közgyűlés után küldöttségek jelentek meg a főispán előtt. A katonaság deputációját Grzywinsky altábornagy várparancsnok vezette; a gör. kel. püspökség nevében Vidiczki György kabolai zárdafőnök apát üdvözölte a főispánt. A városi tisztviselők küldöttségét Profuma polgár-

mester vezette. A lakarékpénzlárak küldöttsége csabrendeki Balassa Henrik vezérigazgató vezetésével járult eléje.

Deák Béla programbeszéde.

Apatin, 1916. jun. 22-én. (Saját tudósítónktól.) Az apatini választókerület új jelöltje, dr. Deák Béla vármegyei főjegyző ma, urnapján megjelent körünkben s zajos tetszéssel fogadott nagyhatású beszédben fejtegette követendő elveit. A bontó pártpolitikai kérdéseket mellőzte s csak röviden jelezte, hogy ha valaha, úgy most, ezekben a komoly időkben hazafias kötelesség a munkapárthoz való csatlakozás. Megígérte a helyi érdekek hathatós védelmét is.

A rokonszenves jelölt föllépése és programjának minden része kitünő benyomást tett.

Deák Béla az itteni vezető férfiak egy részénél látogatást tett. A többieket később fogja meglátogatni.

Az ujságpapir ügye.

Az ujságpapir árának rohamos és tulmerész emelkedése, valamint a papir hiánya nagy gondot okoz a lapkiadónak. A bajok enyhítésére megalakult a Ujságpapir Központ, mely azonban eddig csak a fővárosi napilapok részére szükséges dolgával foglalkozott. Minthogy a szépirodalmi és vidéki lapoknál is veszedelem tünetei mutatkoznak, a Központ figyelmét a kérdésnek erre az oldalára is fordította. Dr. Légrády Ottónak, a Pesti Hírlap főszerkesztője és a Magyar Ujságlapok Szövetkezte agilis elnöke intézkedésére az Ujságpapir Központ a napokban dr. Agai Béla, az Ujság szerkesztője elnöklésével ülést tartott, melyen jelen voltak: dr. Légrády Ottó, Málly József kereskedelmi miniszteri tanácsos, a kereskedelmi miniszter képviselőjében, dr. Németh Alfréd min. titkár, a miniszterelnöki sajtóiroda képviselőjében, Tolnay Simon, a Tolnay Világplaja főszerkesztője, Gárdos Alfréd igazgató, a Franklin társulat által kiadott szépirodalmi lapok képviselőjében, Vajda Ernő, a M. U. O. Sz. igazgatója, dr. Bernáth Ottó, a Budapesti napilapok szindikátusa és az Ujságpapir Központ ügyésze, Klem Sándor a M. U. O. Sz. alelnöke és Pető Lajos, a »Bácsmegeye« szerkesztője.

Az elnöki megnyitót után dr. Németh Alfréd min. titkár a sajtóiroda képviselőjében kijelentette, hogy sajtópolitikai szempontból és a nagy közérdekre való tekintettel minden erejével támogatja a papirkérdés megoldására irányuló akciót.

Dr. Légrády Otto nagyarányu, a kérdés minden részletét alapos szakszerűséggel érintő és nagy figyelemmel hallgatott beszédben ismertette az immár tarthatatlanná vált állapotot, valamint az okokat, melyek azt előidézték. Erélyes rendszabályokat kért a bajok tovaerjedésének megállítására. A megbotránkozás hangján szölt azokról a papirgyárakról és azoknak kötelességeikről megfellekedett képviselőiről, akik erkölcsi és törvényes kötelességet sutba dobova, az árak mesterséges drágításával és az üzem ok nélküli csökkentésével az ujságokat veszedelmebe sodorják. A kölföldi viszonyokat párhuzamba állítva az itteni állapotokkal, bizonyítja, hogy a magyarországi papirbajokat a gyárosok kapzsisága, gazdagodási vágya idézte elő.

A zajos helyesléssel kísért beszéd után Gárdos Alfréd hasonló szellemben szólalt föl.

Málly József min. tanácsos a kérdés tanulmányozására való készütséggel ismertette a céltudatos megoldásnak azt a módját, amelyet a kereskedelemügyi kormány igénybe fog venni. A viszonyok nem igen kedveznek az ügynek, de azért reméli, hogy megfelelő intézkedésekkel a bajokon még lehet segíteni. Az eljárás sikere érdekében tárgyalni fog az osztrák kormánnyal, sőt ha kell a német körökkel is.

Dr. Légrády Ottó felszólalása, Klem rövid észrevétele és Vajda Ernő felvilágosító szavai után — a miniszteri tanácsos indítványára — elhatározták, hogy szükség esetén dr. Légrády Ottó meg fog jelenni a kereskedelmi miniszternél, hogy az ügyben való szükséges intézkedéseket vele együtt tegye meg.

— A jegyzők a főispánnal. A bácsmegeyei községi jegyzők a napokban küldöttséget menesztettek Purgly Sándor főispán elé, hogy fényes kitüntetéshez gratuláljanak. A jegyzők szeretetét és ragaszkodását Kiss Gyula elnök emelkedett szellemű, eszmegazdag beszédben fejezte ki, miközben a főispánnak a jegyzők iránt tanusított jóindulatát is megköszönte. A főispán meleg szavakkal köszönte a neki jöleső figyelmet s megígérte, hogy a jegyzők hazafias és közhasznú törekvéseit a jövőben is támogatni fogja.

HIREK.

„Ki fogja testedet vetni a föld...“

Déli harctér, május hó.

Egy délután izgatottan rohant felém a tábori lelkész.

— Te doktor, — mondta — most már csak engedsz valamit merev természettudományi álláspontodból és elfogadod az én felfogásomat: hogy vannak csodák, amelyek egy felsőbb hatalmasság akarására jönnek létre. Ne vágj közbe; nem vitatkozom, annak most nincs helye: Én tényeket látok előd. Hallgasd!

— Kérlek. Beszélj. De hogy meghallgatlak, az még nem jelenti, hogy meggyőztél.

— Jól van. Majd elbeszélésem végén nem fogod azt mondani.

— Hogy megértsed az egészet — kezdte a tábori lelkész — egy rövid, katonától hallott bevezető történetet kell elmondanom, amelynek színhelye egy kicsiny csehországi község. Ott lakott békességben egy földmives család. Szorgalmas volt a házaspár, Isten áldása ragyogta be minden cselekedetüket. Szépen gyarapodtak, dacára, hogy nem zsongorgattak és istenfélelemben nevelték fel gyermekeiket. Így tartott ez 1910-ig amikor a községben egy gazdag idegen telepedett le, aki szemet vetett a gazda még mindig virágzó feleségére. Folyton környékezte, de minden kísérlete megtört a hűséges feleség ellenállásán.

— A bűnös szenvedély ekkor megváltoztatta alakját: bosszuvá változott. Az új lakó, ahol csak tehetett, ártott a családnak és egy nappal azzal a jelentéssel állt elő a rendőrség, hogy megrabolták; ismeretlen tettesek kifosztották pénzes ládáját és abból 2000 koronát elvittek. Ő úgy gondolja — mondta, — hogy szomszédja volt a tettes, akit többször látott háza közelében sompolyogni. Állítását többen megerősítették.

— A csendőrség az ártatlanságát erősen hangoztató családnál házkutatást tartott és a megjelölt bankjegyeket meg is találta — a szekrény háta mögött. Szinte kővé meredve nézte a szerencsétlen ember az állítólagos bűnjeleket. Szédülve hallgatta a csendőrök ezen parancsszavát: kövessen.

— A látszat teljesen a gazda ellen szólt: a bosszú sikerült. De nem sokáig sínylődtől oltan. Önkezeléssel kioltotta életét: fölakasztotta magát.

A hátramaradt özvegy nem bírta elviselni a csapást. Eszelős lett. Táncolva, dalolva járta be a falut, de mindannyiszor valósággal sírógörcsök fogták el, valahányszor megrontójukat megpillantotta. Ekkor jajgatni kezdett és mindig ezt hangoztatta: »Gyilkos megbosszul az ég, ki fogja vetni testedet a föld.«

— Ennyi az előzmény — mondta a tábori lelkész.

— Nagyon megható volt. Csakhogy hiányzik belőle az, amellyel bizonyítani akartál: a felső hatalmasság csodája. Mert a gaztett sikerültét csak nem nevezed annak?

— Várjál barátom, — halljad a folytatását.

— A háboru hadba szólította a kicsiny község fiait. Az új lakó is azok közé tartozott, akik bevonultak. Eleinte az orosz frontra került, majd ezrede, amelyben az egész falu szolgált, ide az olasz hadszíntérre jött. A gazda egy roham alkalmával elesett. Társai egy bokor tövében ástak sirt s ott adták át a testet a beszentelés után az anyaföldnek.

— Azóta több hónap telt el; több olasz offenzíva omlott össze. Az eleset katonát már jóformán elfelejtették falujabelijeit.

— Egy nap ijedten ujságolta az egyik katonára, hogy Szverin — úgy hívták a gazdát — sirja mellé egy ellenséges gránát csapott és a testet kivetette nyugvóhelyéről. »Isten büntetések« suttogták a falubeli katonák és újra eltemették a holttestet.

— S ma délbén mit gondolsz mi történt? Ismét felszínre került a holttest, amelynek tulajdonosa évekkal ezelőtt ugyilátszik valóban bűnt követett el. Isten nem hagyja büntetlenül a vételt; a bűnös test nem leli nyugalmát.

— Reményilem most már ezek hallatára hiteltelenségét megtört és belátod, hogy a felsőbb hatalmasság csodái nem maradnak el, legfeljebb késnek.

— Látom, de bocsáss meg, még ezzel sem győztél meg. Még mindig természeti megnyilatkozásoknak tartom a csodákat, amelyeknek sokszor előttünk még ismeretlen fizikai és kémiai magyarázatuk van. A mostani csoda pedig tulajdonképpen nem is csoda, hanem a véletlen játéka: hogy két lövés az elhunyt sirja mellé csapott le. Ha megakarsz győzni barátom, ha megakarsz törni ugynevezett hiteltelenségemet: mutass igazi csodákat.

A legénység most izgatottan várja, elkövetkezik-e harmadszor is a csoda.

Dr. Prager Márton.

Tanyán.

A tükör fényes két csizmaszár — mint a szél által ki-le csapódó ablaküveg, mikor a nap sugara megtörik rajta — vakítóan fénylik, amint gazdája, mintha méregetné a földet, közelebb és közelebb rakosgatja a kavicsos uton, miközben csikorgása ritmikusan crescendóként közeledik. Kissé furcsa hogy mindennek előtt a csizmaszárnál kezdem. De hol kezdjem, mikor az a legszembe-tűnőbb, mikor azt látom legeelőszőr. Előveszem a zsebkendőm s idegesen fölöm a homlokomon gyöngyöző verejtéket. Nem annyira a nap melege, mint inkább egy ilyen csizma ára csalta ki belőlem azt... Mert, hát nékem is esedékes a csizma vévés, csak nem merek belekezdeni...

Amint közelebb ér a két ritka példány tulajdonosában megismerem a Bozsó orosz hadifoglyot, tiszta új ruhában, kalapban; még a nyakendője is selyemből van. Mellette egy telt idomú, piros arcú szép hajadon lépeget. Már értek mindent. Eddig törtem a fejem; nem akartam hinni szememnek. Most már tisztában vagyok mindennel. Az Ilonka, egy jó módú tanyai paraszt lány és a Bozsó hadifogoly... Hogy illik ez össze? Eleinte megszólalt érte a tanyai lányok, menyecskek, de már megszokták... Ilonka és Bozsó szeretik egymást, ez az egész...

Edesatyját bevitték katonának. Hogy a mezei munka ne űtközzék nehézségekbe, kértek egy foglyot. Es megkapták a Bozsót, egy szorgalmas, csendes fiatal orosz fiút. Egyszer Ilonkák kaptak egy levelet az ezredtől, ahol az öreg 42-es katoná szolgált. »Hős volt — írja egy tiszt — elesett. Az a pár koronát is, amit magával vitt visszaküldték. Hanem a levélben volt még valami, ami még a könyvtől kiapadt szemből és kicsikort egy egy cseppet: egy ezüst vitézségi érem... Talpig magyar volt!

A nagy szomorúság árasztotta a tanyai ház minden zugát. Még a Bozsó is részvételt nézett urnőjére, látszott rajta, hogy szívből sajnálja. Akkor még egy szót sem tudott magyarul. Csak mereven nézett a szoba egyik szegletébe. Majd egy könnycseppet morzsolt szél olajos-sárga arcán... Eszébe jutott valami. A bátyja is így esett el...

Attól a naptól kezdve Bozsó fokozott szorgalommal dolgozott. Nemcsak Ilonka, de a mamája is nagyon megszerette. Később kukoricza meg burgonya kapáláskor ő és Ilonka ügyelt a napszámpokra is. Együtt dolgoztak kedvvel, szorgalommal reggeltől késő estig. Csoda-e hát, hogy megszerették egymást? Szorgalmáért kapott egy zsinóros új ruhát, meg fényes csikorgós csizmát. De az igazi jutalmat csak a háboru után fogja megkapni...

Vasárnap van. Együtt jönnek ki az állomásra, együtt nézik a jövő menőt... és együtt álmadoznak a jövőről... Bozsó még mindig gyöngö a magyar beszédben. Nem baj. Ilonka nem igen tanítja őt: ugyis megértik egymást...

Megfogják egymás kezét és úgy jönnek sétálva. Ilonka most nem gondol arra, hogy va lamikor — ovodába járó korában — így kellett hazamenni a kicsi fiukkal meg lányokkal. Óh, akkor még nem érzett semmit a szívében, de most, most olyan édes így sétálni...

Az állomás előtt megvárnak egy-két személy és katonavonatot; el-el nézik a tarka utasokat. Mikor már a többség, a tanyabeli lányok, legények is széledni kezdenek, összenéznek.

— »Jó volna már hazamenni« mondja mosolyogva Ilonka.

»E'ég vót« szóial meg Bozsó is. Megfordulnak, megfogják egymás kezét és boldogan sétálva mennek hazafelé, ki a tanyára...

A nap már gyengébb, alkonyodik. A csizma szárazon is homályosabban csillog a nap tükre... A csikorgósa... az is elvész a messzeségben...

...Csak két szívben fokozottabb lendülettel hintázik két kis kalapács...

Tóth József.

Uti jegyzetek.

1.

A Margitszigeten.

Sokat barangoltam az idén, tavasszal a Margitszigeten. Az idei tavasz megújodását itten élveztem. A ritka-szépen parkirozott szigeten akkoriban még kevesen laktak, sőt a Margitsziget egyetlen nagyszabású szállodája, a »Nagy szálloda« meg sem nyílt. Lenn laktam a sziget végén, az ugyneveselt »Kis szállodában.« Hogy drága volt minden, azon senki sem fog csodálkozni, de ilyen méreg drágaság, amilyen itt uralkodott, ritka fűrdőhelyen van. Bizony elég szerény és nem valami pompásan elkészített ebéd-kéért egész nyugodtan kértek ital nélkül 7-8 koronát. Természetes, hogy ilyen rémséges árak mellett nem igen tud itt kitartani olyan vendég, akinek budgetje nem engedi meg a fényűző életmódot. De azért mégis tömve lesz a nyári szezonban, bizonyára túlekedni is fognak a pestiek

egy méregdrága, szerényen berendezett szobácskaért.

Kárpótlásul igazán gyönyörű napokban volt részünk. Az itt uralkodó nagy csend, (április vége felé volt az) a friss tavaszi levegő, a gyönyörű szép park, a Dunapart: feledhetetlenné tette az ottan töltött tavaszi napokat. A szálloda előtt fekszik a nagy és gyönyörű park, amely akkoriban kezdett csak virágozni. Gyönyörű volt figyelni napról-napra, mennyivel zöldebb, mennyivel színesebb lesz a virágszőnyeg.

A kis szálloda mögött pedig még teljes vakság volt. Itt sokat barangoltam; nagyon szerettem ezt a természetes összességét, lehetséges azért, mert annyira emlékeztetett a palánkai dunaszigetre, ahol sokat csónakáztam és ahol annyi boldog, gondtalan napot töltöttem.

A tipikus margitszigeti szunyogcsipések még nem zavarták meg nyugalmunkat, sőt túlnagy publikum sem zavarja a sziget szent csendjét. Csak később április utolsó napjaiban népsült meg délelőttönként és délutánonként a dunai sziget; nevelőnők hozták ki a sápadt, fővárosi gyermekeket a mindent-éltető levegőre, délután pedig szerelmes párok surrantak végig a jól ápolt utakon és öreg urak sétálgattak lassan a zöld pázsittengerben, amelyben az utak, akárcsak sárga kigyók, kanyarodnak labirintusi összességben. Néha-néha egy autó, vagy kétfogatu kavarta fel a margitszigeti országút porát, vagy a margitszigeti lövönat trombitajele sivitott végig a nyugodt szigeten.

Sokat lehetne még írni a Margitsziget szépségeiről, de ezúttal egy margitszigeti jelenetre akarok szorítkozni. Egy jelenetet akarok leírni, amelynek tanuja voltam.

Egy verőfényes, szép tavaszi napon játszódtak le, délelőtti, amikor a szigetet a hancurozó gyermekek és a szigorú nevelőnők uralják. Tudvalevőleg a Margitszigeten szerb hadifoglyok dolgoznak, a sziget megnyitási munkálatait végzik. Földet ásna, taligát tolnak, kertészkednek, kinek milyen a beosztása. Vigan, nevetve végzik a dolgukat, egyszerűen rájuk nézve nincs már háboru, az ellátásuk jó, egészségesek, semmi bajuk. A dolgozó szerbekkel szemközt egy padon ült egy mankón járó, sebesült hős honvéd és szomorú tekintettel nézte a vigan dolgozó foglyokat. Régi viharok, elfelejtett borzalmak elevedtek fel talán a nyomorékká lőt vitéz honvéd lelkében! Mikor ő még piros pozsgás egészségével rohamozta az ellenség állásait! Talán éppen ezek lőték meg, talán éppen ezeket fogta ei?!

Arrafelét sőt egy vézna, cvikkeres nevelőnő. Semmitmondó tekintettel végignézte a padon ülő sebesült honvédet. A foglyok felé ment. Az ottan felvigyázó káplának szóit valamit, a káplár nevetett és vonogatta a vállát, aztán odatartotta a kezét és a nevelőnő adott neki egy csomó cigarettát. A nevelőnő aztán megfordult és kezdte osztogatni a cigarettákat a foglyoknak. A szerbek röhögve kapták el a cigarettákat, olyan mohón, hogy egy pilanat alatt kiült az elibük tartott skatulya.

A sebesült hősünk bizonyára nem volt rászorulva arra a pár darab cigarettára, amit a nevelőnő széjjelosztott; a padon ülő honvéd talán nem is vette észre csunya mellőztetését, de — engedjék meg — mégis csak természetellenes, elítélendő eljárás hőseink, az érettség ezer vesztély között küzdő, érettség nyomorékká lett vitézeink mellett minden érzés nélkül elmenni és egészséges, idegen — és ellenségeink sorába tartozó és ellenünk harcoló — nemzet fiait a figyelem jelével kitüntetni.

Azt hiszem ehhez nem kell több kommentár!

Groll József.

A szabadkai főispáni titkár kiténtése. A király *Vezér* Károly szolgálaton kívüli viszonyban levő huszárkapitánynak, a ki a háboru kitörése óta Szabadkán a főispáni titkári teendőket végzi a királyi tanácsosságot adományozta. Vezér Károly önként, önzellenül, a közügyek iránti lelkesedésből vállalkozott a fontos és fáradságos titkári teendőik teljesítésére. Rövid idő alatt annyira elsajátította a felelősségteljes főladathoz szükséges sokirányú ismereteket, hogy *Purgly* Sándor főispán számtalanszor megdicséerte körültekintő, lelkiismeretes és avatott munkásságáért. Erdemeiért, melyet másfél év alatt teljesített értékes munkásságával szerzett, a király — a főispán és a miniszterelnök előterjesztésére — királyi tanácsossá nevezte ki. A népszerű százados kiténtetése városszerzte nagy örömet kell.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyminiszter Kuruc Béla újvidéki törvényszéki díjnokot a nagyszőlősi járásbíróvához irnokká nevezte ki. dr. *Háry* Ferenc újvidéki járásbírósi jegyzőt pedig önnálló működési körrel ruházta föl.

Áthelyezett bírósági jegyzők. Az igazságügyminiszter dr. *Major* Károly újvidéki törvényszéki jegyzőt a nagybecskereki járásbíróvához, *Kulln* Rezső dombóvári járásbírósi jegyzőt pedig az újvidéki törvényszékhez helyezte át.

A zombori járásbírósi telegkönyv-vezetőjévé nevezte ki az igazságügyminiszter *Arpás* Gyula ottani j. irnokot.

Kiténtetett katonatisztek. Friedler Rezső 6. gy. e. őrnagyot, Necsak Izsák, Schupp Jakab 6. gy. e. főhadnagyokat a III. oszt. katonai érdemkereszttel, Boró Ferenc, Stumpfögger Márton, Danczinger Keresztély, Lebs Sándor 6. gy. e. hadapródokat az I. oszt. nagy ezüst vitézségi éremmel, Wolf Dezső 6. gy. e. hadapródot a II. o. vitézségi éremmel, ifj. Szbomann István újvidéki rokkant főhadnagyot a hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkereszttel, dr. Apczy Béla újvidéki főhadnagyot a hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkereszttel, Neujahr Lajos titell vadászszázadost a török ezüst félholddal és a német vaskeresztel, Mitzky Ottó 6. honvéd gy. e. zászlóst az I. és II. oszt. ezüst vitézségi éremmel, Trebitsch Gyula 6. honv. gy. e. zászlós, szintén e két éremmel, dr. Kiss József, Heinberger György, Weinfeld Vilmos 6. honv. gy. e. főhadnagyokat, dr. Gonda Gyula 6. honv. gy. e. főorvost a signum laudissal, Acél Aurél 6. honv. gy. e. hadapródot, Németh Andor 6. honv. gy. e. zászlóst a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Uj orvos. Koch Imre bácsföldvári szigorló orvost a napokban az orvosi tudományok doktorává avatták.

Hősi halál. *Bauer* Tamás bajai hadapród az északi harctéren ellenséges golyótól szíven találva, meghalt.

Thury Albin százados, *Thury* Ferenc bajai ny. rendőrkapitány fia a háboruban kapott sebébe belehalt. Vitéz magatartásáért több rendjelet kapott.

Fehér József, a Bácsmezei Cukorgyár tisztviselője 68. gy. e. hadnagy az északi harctéren hősi halállal mult ki.

A megyebeli hírlapirodalom köréből. A Bácskai Napló eddigi szerkesztői: dr. *Veréb* Gyula és *Dugovits* Béla szerkesztők elhagyták állásukat. Felelős szerkesztő lett *Sztipich* Lázár, aki a lapnak évek óta igen buzgó és avatott tolu munkatársa. A lap homlokáról leünt ama idejét mult jelzés is, hogy keresztényszociálisták hivatalos közlönye.

Megszüntetett csőd. A szabadkai törvényszék megszüntette a Varga János ottani kereskedő ellen megindított csődöt, mert csődönkívüli kényszerregezési eljárást tettek ellene folyamatba.

Uj misés Csonoplyán. Pünkösöd vasárnapján tartotta *Vukovits* István csonoplyai lakos, mint ujonnan felszentelt pap — mint levelezőnk írja — első szent miséidőzetát zsufozásig megtelt helybeli nézőközönség és sok vidéki vendég jelenlétében a helybeli plébánia templomban. *Agatib* Boldizsár, a nemesmiliticsiek kedvelt plébánosa mint ünnepi szónok, bunyevác nyelven tartott gyönyörű szt. beszéde könnyhullatásig meghatotta a jelenlévőket. A szépen összeállított énekszámok *Hervanek* Gyula kántorunk érdeme. Seent mise után közös ebéd volt, melyen az első felköszöntőt az ujmisés mondotta a királyt, a pápát és hazánkat éltelve. Bunyevác nyelven tartott felköszöntőt *Agatib* Boldizsár a szülőkre, *Patacsics* Dániel jegyző az öregszülőkre, *Karukich* István nemesmiliticsi kántor szintén bunyevácúl az ujmisést éltette. Pohárköszöntőt mondott még *Barth* Benedek káplán, *Major* Nándor orvosnövendék és *Varga* József klerikus.

Szenttamás a Vörös Keresztért. *Ivánovits* Izidor, a szenttamási Vörös Keresztgyelet elnöke a következő hazafias és lelkes hangu felhívást bocsátotta ki: Ma hólnap két esztendeje lesz annak, hogy megsemmisítésünkre törő ellenségeink ránk kényszerítették a háborut, mely dicsőséget hozott küzdő katonáinknak és érdemeket az idehaza munkálkodóknak, akik minden erőnket megfeszítve sietünk hősi hadseregünk, s mi büszkeségünk támogatására. Szenttamás község nemesen gondolkodó közönségéhez fordulok ismételt kéressel újabb támogatást kérve. A Magyar Vörös Kereszt Gyület elhatározta, hogy folyó évi június hó 29 én a hagyományos Péter és Pál napján gyűjtést tart Magyarország egész területén. Ismerve nagyközönségünknek drága hazánk iránti áldozatkészségét a legnagyobb bizalommal vagyok eltelve ezen újabb adakozásunk jelentékeny sikeréről, felkérem ennél fogva Nagyságodat, hogy gyűjtést ismerősei között eszközölni és ugy a gyűjtőt összeget, mint saját pénzbeli adományát Péter és Pál napján Szivacski Milivoj főtitkár elnökhöz, mint a szenttamási fiókegyelet pénztárnokához juttatni méltóztatnék, az adakozó polgártársaink névjegyzékével együtt.

Tisztújítás az Ósziváczli Izs. hitközségben. A hitközségi elnök leköszönése folytán a napokban Ósziváczon — mint levelezőnk írja — tisztújító gyűlés volt. Elnök lett: Neugebauer Jakab. Templomelöljáró: Bröder Jakab. Pénztárnok: Freudenfeld Herman. Jegyző: Neugebauer Armin.

Megszüntetett kényszeregyezség. A Bernold Lipót és fia újvidéki cég ellen csődönkívüli kényszeregyezséget eljártatva megszüntette a törvényszék, mert a hitelezők többsége a cég ajánlatát nem fogadta el.

Elítélt rendőrök. Blasanyik Lénárt és László Vendel óbecsei rendőrök február hónapban bementek Varnyu Béláné lakására és az ott tartózkodó László Máriát minden ok nélkül össze visszaverték. Az újvidéki törvényszék e miatt Blasanyikot 3 heti, Lászlót 2 heti fogházra ítélte.

A topolyai espereskerület papsága a napokban Schabl Ignác esperes elnöklésével értekezletet tartott, melyen több aktuális ügyet intéztek el.

Hiba a vöröskereszt évkönyvében. A topolyai vöröskereszt-kórház igazgatóorvosának helyettesítői kaptak a következő sorokat: A megyei vöröskereszt egyesület választmánya által kiadott évkönyvnek Topolyára vonatkozó ismertetéséből a vizsgázott ápolónők névsorából Szabó Ferencné urnó neve kimaradt, aki még most is teljesít szolgálatot a topolyai kórházban.

Elítélt uzsorás. Morgenstern Lipót bajai vendéglőst uzsora miatt 3 havi fogházra és 160 korona pénzbüntetésre ítélték.

A r. kath. papság köréből. Rakita László ósziváczli r. k. plébános Bácsszentivánra, Kindl Ferenc bácsújvári plébános Dunabölkényre helyezte az érsek. Mindkét plébános a Klerusnak kiváló képzettségű, sok érdemet szerzett tagja. Athelyezésük előléptetészámba megy.

Halálozások. Dr. Singer Bernát szabadkai főrabbi szívizélhűtésben meghalt. A zsidóság körében nagytekintélyű, népszerű pap volt, aki a megye részében megjelent, ha papi hivatásának teljesítésére volt szükség. Nagy tudását, szónoki készségét és színtiszta emberi jellemvonásait más felekezetek is elismerték. Szabadka városában élvezett közbecsülését misem bizonyítja jobban, mint az, hogy amikor a bajai polgármestert az állás elvállalására megkérték, a főispán Vojnits Dezső apát és az elhunyt társaságában fogadta a deputációt. A szabadkai zsidóság impozáns kegyeivel adózik nagy halottjának.

Dr. Vuics János zombori ügyvéd 80 éves korában meghalt. A derék öreg urat nagy részlettel temették el. Az elhunytban Vuics Milán titeli járási számellenőr az edesatyját gyászolja.

Radovánovits Jánosné Újvidéken meghalt. A közönségtől urnó temetése impozáns részvétellel történt meg.

Weber Frigyes volt főispáni titkár Szabadkán 52 éves korában meghalt. Szerényen, de buzgó és sikeresen működő tisztviselő volt, akit mindenki szeretett és becsült.

A színészek bizalma dr. Farkas Ferenc iránt. Érdekes és jóleső eset híre szól dr. Farkas Ferencről a szabadkai színháznak évekként ezelőtt földadata magaslatán állott derék igazgatójáról. Dr. Farkas Ferenc, a Színészegyesületnek hosszú idő óta tanácsosa és a fegyelmi bizottságnak elnöke volt. Mióta katonai szolgálatot teljesít, természetesen a színészegyesületi tevékenységet beszüntette, de azért tisztviselői megtartotta. Most dr. Farkas levelet intézett az egyesület tanácsához, amelyben a fegyelmi bizottságban viselt elnöki és tagsági tisztviselői lemondott a reá háromlott szerencsés esemény következtében. A Színészegyesület tanácsa ezt a lemondást egyhangú határozattal nem fogadta el és átiratot intézett Farkashoz, amelyben biztosította őt szeretetéről és teljes bizalmáról és kérte, hogy tisztviselői továbbra is tartsa meg.

Az újvidéki közúti hid ügyében a város közgyűlése végleges határozatot hozott. A törvényhatósági bizottság felszólalás nélkül egyhangú határozattal elfogadta a városi tanácsnak javaslatát, mely szerint Zsigmond Béla budapesti hidépítő cég bizatik meg az új hid építési munkálataival. A munkálatok I—V. csoportjéért a város a vállalkozónak 856.320 koronát fizet. Az ideiglenes feljárók és egyéb munkálatok 150 ezer korona költséget igényelnek, úgy hogy a miniszterileg jóváhagyott 2.160.000 K építési költségből a város most 1 millió korona hitelt engedélyez. A többi munkálatok a normális viszonyok helyreállta után kerülnek kivételre. A hid építésének felügyeletével a közgyűlés az állan Duna hid bizottságot, a munkálatok vezetésével és állandó ellenőrzésével pedig Orbán Ignác műszaki tanácsost és Kürti János mérnököt bízta meg. Zsigmond — mint halljuk — nagyobb vármegyei munkálatokra is fog pályázni.

Egy gyógyszerészről. A Gyógyszerészeti Értesítőben olvassuk: *Vértési* Albert pacséri gyógyszerértelajdonos, — kartársaink közül egyike ama keveseknek, aki mint sorkatona a háboru első napjától kezdve frontális szolgálatot teljesít s akitől lapunk is közölt már élénk leírásu harctéri tárcákat, egy déltiroli kiváló teljesítményeért, még mint zászlós, a II. osztályu ezüst vitézségi érmet kapta. Hadnagy kartársunk, mint századparancsnok, ezidőszertint a Sugana-völgyben szorongatja vitéz magyar legényeivel az olaszit.

Nem kell utazási igazolvány. A legújabb belügyminiszeri rendelet értelmében Bács-megye területére nem kell már utazási igazolvány.

Egy egészségügyi zászlós kitüntetésé: A Budapesti Közlöny 133. száma közli, hogy Ófelsége a király, az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül *Berzenkovits* Dezső t. egészségügyi zászlósna az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. A kitüntetett zászlós legifjabb fia megyei jegyzői karunk egyik érdemekben dus tagjának, *Berzenkovits* Péter bácsújvárosi jegyzőnek, akinek három fia van már a hadjárat kezdeté óta a harctéren. Egyik mint tartalékos hadnagy már több mint egy éve orosz hadifogságban sanyalódik, a másik ugyancsak mint tartalékos hadnagy végig küzdötte a szerbiai hadjáratot, s onnan az olasz frontra került. A legifjabb fiu végig szenvedte az 1914/15 évi kárpáti téli harcokat, s most Galiciában teljesít a fronton szolgálatot és hogy híven, bátran és önfeláldozóan teljesíti azt, — mutatja a legfelsőbb helyről jött szép kitüntetés.

A hírlapírók palicsi kedvezménye. Egy szabadkai hírlapíró kedvezmény kért Palicsi furdó igazgatóságától. Az igazgatóság megfelelő indoklással elutasította a kérelmet. E miatt több szabadkai lap megátadja az igazgatóságot. A támogatást jogosulatlanul tartjuk, mert a kedvezményeket nem lehet kiterjeszteni.

A 23-asok képképzésének és háborus népnepély Zomborban. Pünkösdi vasárnapján volt a 23. gy. e. megbízásából szerkesztett *Hadialbum* szerkesztősége által rendezett háborus képképzés vernisszageja Zomborban. Az ünnepélyes megnyitáson, amelyen Puskás százados a legfelső szolgálat nevében megköszönte a polgári körök támogatását, a megyei közélet előkelőségei megjelentek és a magasrangú katonákkal együtt megmutatták azt, hogy szívükön viselik a hadiözvegyek és hadiárvaik sorsát. Ott voltak a megnyitáson: Erhardt alezredes, állomásparancsnok, Benedikt dr. zombori katonai egészségügyi főnök, Balogh alezredes, Scultéy alispán, Kleiner polgármester, Molnár udvari tanácsos, Margalits miniszteri tanácsos, Tohlmann őrnagy, Kocsár kir. közjegyző, Iboroz ezredorvos és mások. A közönség már az első napokon nemcsak a neves festőművészek, hanem a rokkant vitézek munkái iránt is nagy érdeklődést mutatott és megértő lélekkel vásárolt a kiállított művekből. A jövedelem a 23. as árváké s özvegyeké. Pünkösdi hétfőjén zajlott le a 23. gyalogezred pótlászállója és Zombor város közönsége által rendezett nagyszabású népnepély, mely a hadiárva és hadiözvegyek javára hozzávetőlegesen 13 000 koronát eredményezett. A háborus képképzés június hó végéig marad nyitva és a kiállításnak a Várm. Gazd. Egyesületben levő helyiségben délutánonként katonazene és cigányzene felváltva hangversenyez. A képképzés Zombor város közönségének kedvenc találkozó helye lett. A tárlat helyiségében buffet, kávéház és cukrászda van.

Mindent a hadseregnek. A Vöröskereszt-egylet cservenkai fiókja — mint levelezőnk írja — Péter Pál napi ünnepélyt rendez a vasúti vendéglő kerthelyiségeiben, mely alkalommal az egylet buzgó tagjai egymás között és a közönség körében gyűjtésen kívül virág-vásárt fognak tartani.

Öngyilkos tanítóné. Kristóf József jános-halmi tanító — mint onnan jelentik — katonai szolgálatra vonult be. Előzőleg feleségül vette az oitani állomástőnök leányát. A fiatal asszony, ura bevonulása után az egyik városi hivatalban munkát vállalt, hogy megélhetését biztosítsa. A napokban elkeseredésében agyonlőtte magát.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlők állapota. *Baja*, június 15. A késői fajták, különösen a Kadarka, az áprilisi fagykárt némely helyen szépen kiheverték; míg a korai fajtákban és lapos fekvésekben bizony óriási károk vannak. A szőlő fejlődése ott ahol fagy nem érte, gyönyörűen halad előre, úgy hogy sok helyen már a karót is tulndítte. Az első és második permetezést még május havában úgy szólva mindenki elvégezte. Május hó végéig igen

szépen is állt a szőlő, 24 én találtam az első peronospora nyomot a levélen, éppen mikor másodsor permeteztünk. Május 31-ig nem tudtam több megtámadott levelet felfedezni szőlőmben. Június 1-én ünnep lévén, a munka szünetelt. 2 án, mikor újra kimentem a szőlőmbé, az egész szőlőm tele volt már peronosporával. Egy-két napra rá már a környék összes szőlősgazdáit konstatalták a peronospora fellépését. Most újból hozzáfognánk a permetezéshez, ezuttal már harmadszor, ha az eső engedne. A munkáviszonyok a lehető legrosszabak, a hadisegélyes asszonyok 4—5 koronát követelnek s emellett nem dolgoznak. A szőlőmoly és iloncaz evról évre megszorodik mindig nagyobb károkat okozva az amugy is tönk szélén álló szőlősgazdáknak. (A. L.)

Rosszul evő lovak Ezen cím alatt a leipzig állatvédő egyesület köriratott küldött szét, melyben említi, hogy vannak lovak, melyek eleendő takarmány és könnyebb munka dacára leromlanak. A körirat szerint az ily lovak lassan, kedvetlenül esznek, a félig megrágott eleséget ki-ejtik szájukból stb. Ezt annak tulajdonítja a körirat, hogy legtöbb esetben az ily lovaknak fogai éles vagy hegyes szélűek, sértik és megsebesítik a ló inyét és nyelvét. A leipzig állatvédő egyesület ajánlja, hogy a ló tulajdonosok a rosszul evő ló fogait állatorvos által vizsgáltsassák meg és a fogak éleit rázspolyoztsassák le.

Uj rendelet a tehének és borjúk levágása ellen. A földmívelésügyi miniszter rendeletet küldött az összes állatvásári és állategészségügyi hatóságokhoz, amelyben kimondja, hogy ezentul hasas tehének és háromévesnél fiatalabb üszök, illetve üszöborjúk levágását a legszigorubbán megtiltja és az erre vonatkozó régebbi rendeletek érvényben tartásával utasítja a husvizsgálókat, hogy a megnevezett állatok levágását minden körülmények közt akadályozsák meg. A rendelet megszegését kihágásnak minősíti, amelyet fogházbüntetéssel sújtanak.

A gyümölcs Bács-megyében. Hernyókártétel folytán a gyümölcsstermés a tavalyihoz képest gyengébb ugyan, de az egész vármegyében mégis közepesnek mondható. Eladásra kerül a bajai járásban 600 q kajszibarack, 2000 q cseresznye, 400 q meggy; az óbecsei járásban 200 q kajszibarack, 300 q cseresznye; a titeli járásban 75 q kajszibarack, 35 q őszibarack, 70 q cseresznye, 60 q meggy, 400 alma, 450 q birs, 75 q dió, 50 q mandula. A konyhakerti termények hozama közepes. Eladásra kerül a titeli járásban 120 q petrezselyem, 120 q sárgarépa, 150 q kalaráb. (K-I.)

Szerkesztői üzenetek.

Sch. I., Csonoplya. Kérjük, hogy a legközelebbi alkalommal okvetlenül látogasson meg bennünket.

M. N. T., Gilád. Kerestük, de nem találtuk meg. Hodság. Köszönet.

Bácsalmás. Köszönetük.

Sz. G., Kürtösujtalu. Intézkedtünk.

O. Gy., Csonoplya. Főlölegesen tartottuk a sürgető intézkedést. Minthogy a főispán a kérvényt pártólóan terjesztette a belügyminiszter elé, kétségtelen, hogy rövidesen elintézik s az ön igényeit kielégítik. Ilyen esetben 4 hét nem hosszú idő.

L. I. kir. tan., Bpest. Köszönetük. Ilyen esetekben nem szokunk részletekbe bocsátkozni; de most kivételesen megtettük.

B. V., Órszállás. Mi 5 héten át pontosan küldtük Karlsbadba is. Az ottani postahivatal a hibás.

K. J., Hadtápposta 332. Várjuk az újabb intézkedést. A maláriás bajt sajnálattal vettük tudomásul. De reméljük, hogy csak muló tünet.

S. T., Topolya. Az iratokat illetékes helyre juttattuk.

E. H., Jánoshalma. Még nem kaptuk meg.

Egyházi cikk. A mostani viszonyok között nem helyeseljük. Az okot levélben megirtuk.

Gy. J., Hodság. Legutóbbi számunkban megvolt.

Kikerülte a figyelmét.

R. T., Szabadka. Nagyon helyes. Annak idején szóva tesszük. Mi se szeretjük, ha egyes vállalkozók ennyire biztosnak érzik magukat céljaik elérésében.

»Utolsó gondolat.« Közlöni fogjuk.

L. J., Szerajevó, vártüzérség. Postára tettük.

Hercegovina kávéház, Mostár. Intézkedtünk.

K. J., számvevőaltiszt Vinkovce. Intézkedtünk.

Az összes jelzéséről levél megy.

B. M., Bácsszentiván. Okvetlenül kedvezően javasolta a főispán. Mert, ha nem látja indokoltnak, akkor föl se terjeszti a honvédelmi miniszteriumhoz, hanem a főszolgabíróság útján visszaküldi a kérvényt.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Mándor.**

Vegyes fölívagottat vennék hetenként 50 klggrammot. Ajánlatokat kéltős borítékban H. N. jellel a »Bács-megye« kiadóhivatalába kérek. 3—3

Néhány láda tojást ki szállítana nekem hetenként legmagasabb napiárban? Címet megadja a »Bácsmege« kiadóhivatala. 2-3

Bor, törkölypálinka, rum, cognac, és málnaszörp eladó. — **Schmidt János, Bácsfeketehegy.** 4-3

Minden szőlősgazda figyelmébe!

Igen fontos az ideai szőlőtermés megvédésére! Kénpor hiányában a lisztharmat (Oidium) elleni védekezésre szakférfiak a **kénmájnak** a permetező anyaghoz való hozzákeverését (hektóliterenként 40-50 dekagrammot) a legmelegebben ajánlják.

Hatása kitünő!

Mivel a kénmáj is már igen korlátolt mennyiségben kapható, azért ez uton értesitem a t. szőlősgazdákat, hogy ebbeli szükségletüket saját érdekükben mielőbb szerezzék be. Ajánlok üzletemben friss kénmájat kg-kint 2.60 K árban ab raktár Mohács. Ballonért 6 K külön felszámítva.

Ehrenfeld Antal

fűszernagykereskedő **Mohács.** 1-4

Diana sósborszesz

legjobban bevált háziszer.
Kis üveg 60 fillér, közép üveg 1 K 50 fillér, nagy üveg 3 korona.
Főelárusítóhely **DIANA KERESKEDELMI R. T.**
eladási osztálya **BUDAPEST**, Nádor utca 6.
Szabadkai főraktár
KLEIN GÉZA
fűszer, festék és délgymöves kereskedése

Az egész vármegye tudja már, hogy Soós Károly artézi fürdője Óbecsén

az egészségesnek és a betegek egyaránt kincset ér.

Udit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! — A legjobb időbeosztás!

Kut-furási vállalat.

Czeisel József vállalkozó.

**Szivattyu, gépgyár, öntöde
és autógén hegesztő telep
ZOMBOR,**

Széchenyi körut 7. szám.

Augusztus elsejétől kezdve Militicsi-utca 32 sz.
Elvállalok vízvezeték, víztelepek, gőzfűtés és fürdőszobák berendezését.

Ugyszintén vállalok minden néven nevezendő vas munkát, ugymint: vas-szerkezetek, különféle vas-rácsokat, gazdasági és ipari gépek javítását, valamint autók és motorok javítását is.

Kutfurásokat, mükutak furását jótállás mellett végzek.

Meghívásra utiköltség megtérítése mellett bárhol készséggel megjelenek.

Helyszínén szemlét tartok és részletes felvilágosítással szolgállok.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

Olcsó pénzt 5-75-6% kamattal gyorsan közvetíti Ifj. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára Torzsán.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Telefon szám 237.

Ajánlja nagy

zongorarakatárát.

Vétel készpénzfizetés
és a legkedvezőbb rész-
letfizetés mellett is.

Förster zongorák egyedüli raktára.

Írásbeli munkát vállal olcsón joghallgató. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 2-3

RÓZSAPAPRIKÁT nemeset 11 Kor., rózsapaprikát 9 Kor., gulyaspaprikát 7 K 50 fillérért kilóját utánvétellel szállít — **BOJA ISTVÁN SZEGED.** 2-10

SZEPLŐS

csunya lányok, májfoltos, kiütéses asszonyokon azonnal segít

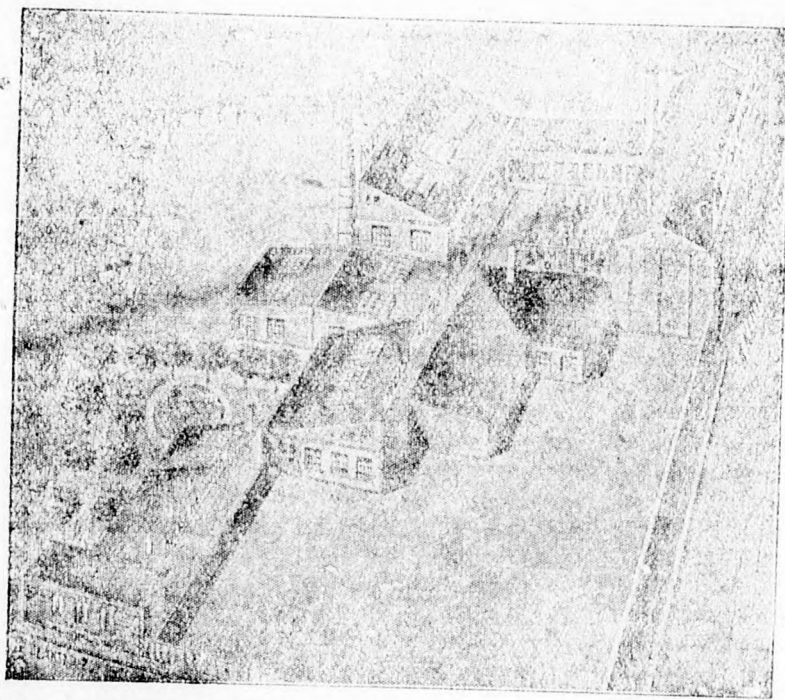
A VILÁGHIRŰ FÖLDES-FELE

MARGIT- CRÈME ÉS SZAPPAN

A Margit-crème rögtön szünteti szeplőt, májfoltot, bőrkiütéseket, atkát (mitesser) s mindennemű bőrbaját.

A Margit-crémétől az arcból üde, rózsás lesz, a ráncok, a redők eltűnnek. A Margit-crémet a világ legszebb asszonyai, hercegnők, grófnők, bárónők, híres művésznők stb. használják s el vannak ragadtatva annak páratlan bőrkonzerváló és bőrszépítő hatásától. Kapható minden gyógyszerertárban, drogueriában és illatszertkereskedésben. — 6 K-ás rendeléseket bárhová bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN gyógyszerertára **ARAD.**

WEISZ HERMINA

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY
Alapítva 1830. — Telefon 124.
ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

II., KENYÉR-UTCA 51. SZ.

Fest és vegyileg tisztít férfi-, női- és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét, himzést, szitót, függönyöket, napernyőket, keztükét, stb.

Legolcsóbb árak. Elismert jó munka.

Postán érkező megbízások lelkiismeretes elintézésére kiváló gondot fordítok.

Horvát Országos Bank R. T. Fiókja Szabadkán

Áruosztálya raktáron tart mindennemű gazdasági gépeket nevezetesen: Eredeti amerikai »Osbern« marokrakó gépeket, melyeknek ára 1000 korona. — Kitünő belföldi gyártmányu »Biztos marokrakó arató-gépeket, melyeknek ára 900 korona. — Eredeti svéd és belföldi gyártmányu fűkaszaló-gépeket, melyeknek ára 550 korona. — Cséplőgép készleteket gőz- és benzinhajtással. Raktáron tart továbbá az arató-gépekhez szükséges köszörülő-gépeket és köszörülő-köveket és mindennemű gazdasági gépeket.

Viszontelárusítók engedményben részesülnek.

»Bácsmege« vállalati nyomdájából (Számjegyek, képre-féle nyomda Székesfehérvár.)